

ÖZET

İklim değışikliği ve küresel ısınma bugün dünyanın geleceğine yönelik en önemli sorunların nedenini oluşturmuş, iklim değışikliğinin acil duruma dönüşmesi iklim krizini yaratmıştır. İklim krizi insan sağlığını olumsuz yönde etkilerken beraberinde gelen susuzluk ve su kirliliği su kaynaklarını tehlikeye sokmaktadır. Su sıkıntısı insanlara zarar verecek boyutta olup, günümüzde su kaynakları üzerindeki baskıyı arttırmakta ve suyun önemi her geçen gün ortaya çıkan yeni sorunlardan ötürü büyümektedir.

Su temel bir ihtiyaç olmakla kalmayıp en temel haklarından biridir. Çevrenin ve su kaynaklarının zarar görmesi suyun değerini arttırmıştır. Su yönetiminin kötü ve yetersiz olması hem bireylere hem de kentlere zarar vermektedir. Bu sebeple tarihi ve kültürü etkileyen bir kaynak olan su hem kentsel ölçekte hem de mekan ölçüğünde mimarlığı da etkilemiştir. Bu bağlamda suyun kentlerde daha özenli ve verimli kullanılabilmesi için yeni tasarım konseptleri ortaya çıkmakta, binalarda suyun toplanıp geri kullanılması önem kazanmaktadır. Suyun çeşitli şekillerle binalarda toplanmasının iklim ile ilişkisi mimarlığı da yakından ilgilendiren bir konudur.

Çalışmanın amacı iklim krizine karşı mimarlığın aldığı tavrı ortaya çıkarmak ve iklim değışikliği ve küresel ısınmanın önemli bir sonucu olan kuraklığa karşı su tutan mimarlığın önemini vurgulamaktır. Tez kapsamında suyun konutlarda tutulmasının önemi ve mimarlıktaki yeri incelenmiş, mimarlığın iklim krizine karşı olan rolünün güçlenmesi gerektiği hedeflenmiştir.

Tezin araştırma soruları; mimarlığın iklim krizi üzerindeki etkisi, konutun su tutmasının önemi ve İstanbul'daki konut mimarisi için sunulabilecek parametreleri sorgulamaktadır. Tezin 1. Hipotezi mekânda su toplanmasına farklı tasarım parametreleri kullanılarak ulaşılması ve 2. Hipotezi mimarlıkta suyun tutulmasının çevre konusunda farkındalık yaratması üzerine oluşturulmuştur.

Çalışmanın yöntemi üç aşamada gerçekleşmiştir. Amaçlı örneklem kullanılarak 30 bina seçildikten sonra sahip oldukları iklim, su toplama sebepleri ile su toplama biçimi belirtilmiştir. Alan çalışmasının ilk aşamasında iklim krizinin çevresel boyutunu anlamak için haritalama yapılarak binaların Dünya üzerinde buldukları iklim ile su toplama biçimleri arasındaki ilişkiye bakılmıştır. İkinci aşamasında iklim krizinin

tasarım boyutunu anlamak için binaların sahip oldukları tasarım parametrelerinin binaların buldukları iklimle olan ilişkisi incelenmiştir. Üçüncü aşamada iklim krizi ve mimarlık ilişkisinin kullanıcıların psikolojik ve sosyal boyutu üzerindeki etkisini anlamak için yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Çalışma sonucunda, mimarlığın iklim krizine karşı önemli bir role sahip olduğu ve bu konudaki farkındalığın artması gerekliliği üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, İklim Krizi, Su Tutan Konut, Su Toplama, Mimarlığın Suya Etkisi

ABSTRACT

Climate change and global warming have created the cause of the most important problems for the future of the world today, and the transformation of climate change into an emergency has created the climate crisis. While the climate crisis negatively affects human health, the accompanying thirst and water pollution endanger water resources. The water shortage is harmful to people, increasing the pressure on water resources and the importance of water is growing day by day due to new problems that arise.

Water is not only a basic need, but also one of the most basic rights. Damage to the environment and water resources has increased the value of water. Poor and inadequate water management harms both individuals and cities. For this reason, water, which is a resource that affects history and culture, has also affected architecture both at the urban scale and at the site scale. In this context, new design concepts are emerging to use water more carefully and efficiently in cities, and it is important to collect and reuse water in buildings. The relationship between the accumulation of water in buildings in various forms and the climate is a subject that closely concerns architecture.

The purpose of the study is to reveal the attitude of architecture against the climate crisis and to emphasize the importance of architecture against drought, which is an important consequence of climate change and global warming. Within the scope of the thesis, the importance of keeping water in the houses was emphasized and its place in architecture was examined and it was aimed that the role of architecture against the climate crisis should be strengthened.

The research questions of the thesis; questions the impact of architecture on the climate crisis, the importance of water retention and the parameters that can be presented for residential architecture in Istanbul. The first hypothesis of the thesis is based on the fact that the collection of water in the space is achieved by using different design parameters and the second hypothesis is that the retention of water in architecture creates awareness about the environment.

The method of the study was carried out in three stages. After selecting 30 buildings using purposeful sampling, the climate they have, the reasons for collecting water and

the way of collecting water are stated. In the first stage of the fieldwork, mapping was made to understand the environmental dimension of the climate crisis and the relationship between the climate in which the buildings are located and the way they collect water was examined. In the second stage, in order to understand the design dimension of the climate crisis, the relationship between the design parameters of the buildings and the climate in which the buildings are located was examined. In the third stage, semi-structured interviews were conducted to understand the impact of the climate crisis and architecture on the psychological and social dimensions of users. As a result of the study, it was emphasized that architecture has an important role against the climate crisis and the need to increase awareness on this issue.

Key words: Climate Change, Climate Crises, Water-Holding Buildings, Water Collection, Architecture's Effect on Water